proLékaře.cz | 26.11.2026

Niekoľko slov úvodom

Vážení čitatelia,
dovoľte mi, aby som sa trochu zamyslel nad súčasnou zdravotnou situáciou vo svete. Diabetológovia a ich pacienti s diabetes mellitus aktuálne prežívajú obdobie dvoch pandemických ochorení. Na jednej strane je to cukrovka, jedno z najvážnejších, najčastejších a ekonomicky najnáročnejších ochorení, ktoré pri nedostatočnej kompenzácii skracuje predpokladanú dĺžku života o viac ako 25 %. Podľa Svetovej zdravotníckej organizácie v roku 2014 bolo na svete až 422 miliónov diabetikov vo veku viac ako 18 rokov, pričom tento počet vzrástol až 4-násobne od roku 1980 z pôvodného počtu 108 miliónov. Na Slovensku máme registrovaných viac ako 350 tisíc diabetikov a odhaduje sa, že viac ako 100 tisíc jedincov už cukrovku má, ale o nej nevie. Ako sme už opakovane zdôrazňovali, cukrovka v dôsledku akútnych a chronických komplikácií významne zvyšuje morbiditu, mortalitu a zhoršuje celkovú kvalitu života pacientov. Diabetes mellitus 2. typu je významným rizikovým faktorom kardiovaskulárnych chorôb. V súčasnej dobe je diabetes mellitus hlavnou príčinou slepoty, zlyhania obličiek a patrí na prvé miesto ako príčina netraumatických amputácií dolných končatín. Pacient s cukrovkou si preto vyžaduje pravidelné medicínske sledovanie, kvalitnú liečbu založenú na medicíne dôkazov a veľmi dobrú edukáciu. Sme radi, že na Slovensku máme kvalitnú a fungujúcu sieť poskytovateľov zdravotnej starostlivosti o pacientov s diabetes mellitus.

Tento rok vpadla do nášho života ďalšia pandémia koronavírusovej infekcie COVID-19. Hoci u mnohých, hlavne mladších jedincov má väčšinou asymptomatický, respektíve ľahký priebeh pod obrazom bežnej respiračnej infekcie, pacientov s diabetes mellitus môže vážne zdravotne ohroziť. Ako ukázala prvá vlna infekcie, medzi tými, ktorí ochoreniu podľahli, boli hlavne seniori a pacienti s chronickými ochoreniami vrátane cukrovky. Podľa údajov z krajín najviac ohrozených pandémiou tvoria starší diabetici 26,6–39,6 % hospitalizovaných s COVID-19 a vyžadujú si 1,5-násobne dlhšiu dobu hospitalizácie v porovnaní s pacientmi bez cukrovky. Metaanalýza doterajších publikovaných štúdií potvrdila, že diabetes mellitus spolu s ďalšími komorbiditami, ako je obezita, artériová hypertenzia, ischemická choroba srdca a chronické ochorenie obličiek, sa spája s 2–3-násobne vyšším rizikom závažného priebehu infekcie s obojstranným zápalom pľúc a respiračnou insuficienciou, ako aj vyššou mortalitou. Rizikovým faktorom je hlavne zlá glykemická kontrola cukrovky.

Z týchto dôvodov je dôležité, aby sa pacienti s cukrovkou chránili pred nakazením, ale zároveň je dôležité, aby sa neprerušila pravidelná ambulantná a lôžková starostlivosť o týchto pacientov. Sme preto radi, že diabetologické ambulancie inovatívne zareagovali úpravou systému objednávania pacientov, lôžkové oddelenia prešli na „semaforovú" organizáciu s vyčlenením tzv. červených zón. Neprerušilo sa ani vzdelávanie diabetológov, ktoré prebiehalo vo forme sympózií on-line systémom. A čo je dôležité, bez prerušenia funguje aj vydávanie odborných článkov v časopisoch, ako je aj náš časopis Forum diabetologicum. Vyzerá to, že táto nová pandémia ešte nejaký čas potrvá, a preto Vám želám veľa energie, vytrvalosti a chuti zvládnuť nové výzvy, ktoré nám infekcia COVID-19 priniesla.

Váš

prof. MUDr. Marián Mokáň, DrSc., FRCP Edin
vedúci odborný redaktor časopisu Forum diabetologicum